

11 ağustos 1325 tarihli askerî tekaüt ve istifa kanununun muaddel maddesinin tadili hakkında 1/506 numaralı kanun lâyihası ve Millî Müdafaa , Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Şube

Sayı 6/2100

18 - V - 1929

T. B. M. M. Yüksek Rrisliğine

11 Ağustos 1325 tarihli tekaüt ve istifa kanununun muaddel maddesinin tadili hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 8-V-1929 tarihli içtimainda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe mazbatasile birlikte takdim olunmuştur. Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulması rica olunur efendim .

Başvekil

İsmet

Maliye Vekâletinin tezkeresi sureti

Millî Müdafaa Vekâletinden bittakdim emri havale buyrulan 5/V/928 tarihli ve 2285 numaralı tezkere ile mürsel Devlet Şurasının askerî tekaüt Kanununun beşinci maddesine ait tadil projesi üzerine tetkikatı lâzime bilicra bu bapta Vekâleti müşarüileyhaca arz ve dermeyan olunan mutaleat muvafık görülerek olsuretle yeniden tanzimolunan kanun lâyihası maa merbutat takdimi huzuru samileri kılınmış olmakla ifayı muktazasına müsaade buyrulması istirham olunur efendim .

Maliye Vekili

Ş. Saracoğlu

Esbabı mucibe

Seferde bulunan zabitan ve memurin ve mensubini askeriyeinin müddeti hizmetlerine ilânı harp tarihinden akti sulh tarihine kadar geçen müddete göre muharebe zammı icrası askerî tekaüt ve istifa kanununun beşinci maddesinde musarrah ve bu bapta B. M. M. nin mukarraratile de müeyyettir.

Esnayî muharebede harekât mntakasında ifayı vazife edenler yalnız tekaüde hakkı olan harp zammından istifadeden başka gösterecekleri şecaat ve fedakârî derecesinde terfi veya mükâfatı saire ile de taltif ve takdir olunurlar. Ve kıdemen terfi keyfiyeti cephelerde bulunan kıtaattan alacak sicil ile mümkün bulunmaktadır. İstiklâl harbindecephede kıtaatta bulunan zabitan bir miktar zammı maaş almışlar ve istikbalde Devletin siai maliyesi müsait bulunduğu takdirde düveli eenebiyeden daha ziyade maaşa nail olacakları tabiidir. Harekât mntakasında bulunmayıp kıt'a seferberlik emrine dahil olan kıtaat ve teşkilât mensubininin istifadesi ise yalnız tekaüde medar olan harp

zammına inhisar etmektedir. Buna mukabil hali seferberliğe mahsus ceza ahkâmı ile de mücazat olunmaktadır. Halbuki harekât mntakaındaki vezaifin muvaffakiyetle temini için o mntaka hari-cinde seferberliğin dairei şümulüne dahil bulunanlara da pek ehemmiyetli ve pek ağır vezaif terettüp eder.

Umumî harbin sonlarına doğru görülen asarı mağlûbiyette Alman geri hidematının intizamsızlığı da büyük bir âmil olmuştur. Yalnız tekaütte muteber olan harp zammının bir nispet dahilinde ve-rilmesi esasına gelince: Usulü terfi, zammı maaş ve sair mükâfatın da birer nispet dahilinde tevzii halinde mevzu bahis olabilir ki bu cihet mevzu bahis olmadığı halde birkaç kuruş tekaüt maaşından ibaret olan bu zam keyfiyetinde fark görülmemesi muvafık olur. Binaenaleyh umumî veya mevzî muharebede seferberlik emrine dahil olup ta harekât mntakası dahilinde veya haricinde ifai hizmet edenlerin ilânı harpten akti sulhe kadar güzeran eden müddete göre ne suretle harp zammı icra kılınacağına dair Maliye Vekâletinden teklif olunan kanun lâyihasının kabulü muvafık olacağından ona göre ifai muktazasına müsaade buyrulması maruzdur efendim.

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. Müdafaa Encümeni

Karar No. 87

Esas No. 1/506

15 - 2 - 1930

Yüksek Reisliğe

11 ağustos 1925 tarihli askerî tekaüt ve istifa kanununun muaddel beşinci maddesinin tadili hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve Başvekâleti Celilenin 18 - 5 - 1929 tarih ve 6/2100 numaralı tezkeresiyle birlikte encümenimize havale buyrulmuş olan kanun lâyihası ve esbabı mucibe mazbatasını Maliye Vekili Bey ile Müdafaa-i Milliye Tekaüt Şubesi Müdürü Kemal Beyin huzuruna tetkik ve müzakere olundu.

Lâyihayı kanuniye ötedenberi mevcut kanunların hükümlerine göre tatbik edilmekte olan ve ordu zabitan ve memurin ve mensubinin tekaüt maaşlarının hesabında ittihaz edilen esasları vazih ve salim bir surette tespit ve müktesep hakların muhafazasını temin etmektedir.

Gerek harbi intaç eden ve gerek dahilî tedibatın icabı olarak yapılan kısmî veya umumî seferberliklerde harp kıdem zamlarının mebdede, ve intihası zikrolunarak, birinci halde ilânı harpten akti sulha kadar ve ikinci halde müsadememin başladığı tarihten tedip harekâtının hitam bulduğu tarihe kadar geçen müddetler “devir müddetleri,, addedilmiş ve harp kıdem zamlarının her iki halde de alâkadarın mezkûr devirlere iştirak ettiği müddet ne ise o müddeti iştirak üzerine ve nisbeti muayenede kıdem zammının hesabına tekaüt maaşının tahsis edilmesi ve yalnız şehit düşmüş ve meşakî seferiyeden müteessiren vefat etmiş ve sefere devam edemeyecek derecede malûl kalmış ve meşakî seferiyeye tesirile uzun müddet tedaviye mühtaç bulunmuş olanlara o devrelere tamamen iştirak etmiş gibi zam yapılması kaide ittihaz olunmuştur. Filhakika bu kaide her noktadan musiptir. Ancak şimdiye kadar mevcut kanunların hükümlerine tevfiakan ve harplerin devrî müddetlerine göre kendilerine ve vefatları üzerine ailelerine tekaüt ve dul ve yetim maaşları tahsis edilmiş olanların almakta oldukları maaşların müktesep bir hak olarak tanınması ve böylece hem alâkadarların muhafazai hukuku ve hem de aksi halde mâziye ait hesapları değiştirmek için eski kayıt ve muamelelerin hemen halli gayri kabil bir teşevvüşe uğraması gibi vaziyetlerden vikayesi lâyihada gözetilmiştir. Bundan başka elyevm orduda bulunmakta ilerde tekaüt edileceklerin, mukaddema tekaüt edilmiş emsallerinden gayri bir muameleye maruz kalmamaları da nazarı dikkate alınmıştır. Geçmiş seneler bütçelerinde harp kıdem zamlarına karşılık tahsisat mevcut bulunmamış olması sebebiyle ve millet hazinesinin istitaatı fevkinde bir mükellefiyete uğramaması ve her kanunun mahiyetinde tam bir tatbik kudretinin bulunması lâzım geleceğine göre İtalya, Balkan ve harbi umumî

kıdem zamlarını almış ve 21 kânunuevvel 1341 tarihine kadar tekaüt olanların gerek kendilerine ve gerek vefatları dolayısıyla ailelerine muhassas tekaüt ve eytam maaşlarının kıdem zammına teka-bül edecek miktarlarının 21 kânunuevvel 1341 tarihinden itibaren verilmesi muvafık görülmüş ve keyfiyet muvakkat bir madde olarak lâyihai kanuniyeye ilâve edilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesinin ilk fıkrasının:

«11 ağustos 1325 tarihli askerî tekaüt ve istifa kanununun muhtelif tarihli ve en son 25 kânunu evvel 1928 tarih ve 1372 numaralı kanunlar ile tadil edilmiş olan beşinci maddesi yerine aşağıdaki madde ikame olunmuştur » şeklinde yazılması; ikinci maddesinin, maddedeki kaydın lâyihayi kanuniyeye ilâve olunan muvakkat maddede zikredilmiş olması sebebiyle tayyedilmesi;

Bu tadillere göre madde numaralarının tertip edilmesi suretile lâyihayi kanuniyenin kabulüne encümenimizce karar verilmiştir. Evrak bermucibi havale Bütçe Encümenine takdim olunur.

Reis	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza	Âza
Celibereket	İstanbul	Bitlis		Tokat		
<i>Naci</i>	<i>İhsan</i>	<i>Muhiddin Nami</i>	<i>A. Samih</i>	<i>B. Lûtfi</i>	<i>Şevki</i>	<i>M. Kâzım</i>

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Karar № 28
Esas №

17 - 3 - 1930

Yüksek Reisliğe

11 ağustos 1325 tarih ve 1325 numaralı askerî tekaüt ve istifa kanununun muaddel beşinci maddesinin tadili hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İca Vekilleri kararına iktiran eden kanun lâyihası ve esbabı mucibe mazbatasının gönderildiğine dair 18-5-1929 tarih ve 6/2100 numaralı başvekâlet tezkeresi ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatasına Bütçe Encümeninden merbutat ile birlikte Maliye Encümenine tevdi buyrulmuş olmakla Maliye Vekili Beyefendi hazır olduğu halde müzakere ve tetkik edildi.

Hükümet tarafından teklif edilen esbabı mucibe mazbatasına kanun lâyihası ve Millî Müdafaa Encümeni kararının müzakere ve tetkikatı ndicesinde, Millî Müdafaa Encümenince icra edilen Encümeni kabul ve tasvip edilmiş olmakla Bütçe Encümenine tevdi kılındı.

Maliye En. Reisi	M. M.	Kâtip	Âza	Âza
<i>Ali Rana</i>	<i>İhsan</i>	<i>A. Hilmi</i>	<i>Kâmil</i>	<i>M. Nedim</i>

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
№ 102 M
Esas №1/506

18-V-1930

Yüksek Reisliğe

11 Ağustos 1325 tarihli askerî tekaüt ve istifa kanununun muaddel beşinci maddesinin tadili hakkındaki kanun lâyihası ile Millî Müdafaa ve maliye Encümenleri mazbatasına Maliye ve Müdafaa Vekâletlerinden alâkadar memurlar huzur ile tetkik ve müzakere edildi. Esbabı mu

cibeye ve alınan izahata nazaran kanunun Millî Müdafaa Encümeninin tadilatı dairesinde habülüne karar verilmiş olmağla Umumî Heyetin tasvibine arz olunur.

B. E. Rs. İstanbul <i>Fuat</i>	Rs. V. Bursa <i>Muhlis</i>	M. M. Gaziantep <i>Remzi</i>	Aydın <i>M. Mitat</i>	Bordur <i>Vahit</i>	Kütahya <i>N. Asım</i>
Kanya <i>Kâ. Hüsnü</i>	Maraş <i>Behçet</i>	Tokat <i>Şevki</i>	Erzurum <i>H. Aziz</i>	Diyarbakir <i>Rüştü</i>	

Hükümetin teklifi

11 Ağustos 325 tarihli Askerî tekaüt ve istifa kanununun muaddel maddesinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 11 Ağustos 325 tarihli askerî tekaüt ve istifa kanununun 23 şubat 331 ve 1 birinci kânun 341 ve 21 birinci kânun 928 tarihli kanunlar ile muaddel beşinci maddesi yerine atideki ikame olunmuştur.

Harbi intaç eden umumî veya kısmî seferberliğe veya seferberliği icap eden dahilî tedibata iştirak eyliyen ordu zabitan ve memurinin tekaüt müddetlerinin hesabında müddeti iştirakleri eğer bir seneden az ise bir sene ve bir seneden fazla ve iki seneden az ise iki sene ve daha fazla ise bu nisbet üzerine hizmeti askeriye müddetlerine zam yapılır. İşbu zamları icap ettiren devirlerin hududu harpte ilânı harpten akti sulhe kadar ve dahilî isyanlarda müsademe başladığı tarihten seferberliğin hitamı tarihine kadardır. Bunlara iştirak edenlerden seferberliğin devamı esnasında sicillen veya hükmen tekaüt edilmiş veya tekaüde irca edilmiş olanlara ancak iştirak günleri kadar zam yapılır. İştirak edenlerden seferberlik esnasında şehit olanlara veya meşakı seferiyeden müteessiren vefat edenlere ve sefere devam edemeyecek kadar malûl kalanlara tekmiil devirlerde tamamen bulunmuşlar gibi zam yapılır.

MADDE 2 — İşbu muaddel maddenin hükmü İtalya, balkan harplerile harbi umumî de şamildir.

MADDE 3 — 22 mart 1330 ve 21 birinci kânun muvakkat kanunile 23 şubat 1331 ve 21 kânunuevvel 1341 tarih ve 695 ve 25/11/928 tarih ve 1372 numaralı kanunlar mülgadır.

Millî Müdafaa Encümeninin tadili

11 Ağustos 1325 tarihli Askerî tekaüt ve istifa kanununun muaddel maddesinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 11 ağustos 1325 tarihli Askerî tekaüt ve istifa kanununun muhtelif tarihli ve en son 25 kânunuevvel 1928 tarih ve 1327 numaralı kanunlar ile tadil edilmiş olan beşinci maddesi yerine aşağıdaki madde ikame olunmuştur.

Harbi intaç eden umumî veya kısmî seferberliğe veya seferberliği icap eden dahilî tedibata iştirak eyliyen ordu zabitan ve memurinin tekaüt müddetlerinin hesabında müddeti iştirakleri eğer bir seneden az ise bir sene ve bir seneden fazla ve iki seneden az ise iki sene ve daha fazla ise bu nispet üzere hizmeti askeriye müddetlerine zam yapılır. İşbu zamları icap ettiren devirlerin hududu harpte ilânı harpten akti sulha kadar ve dahilî isyanlarda müsademe başladığı tarihten seferberliğin hitamı tarihine kadardır. Bunlara iştirak edenlerden seferberliğin devamı esnasında sicillen veya hükmen tekaüt edilmiş veya tekaüdü icra edilmiş olanlara ancak iştirak günleri kadar zam yapılır. İştirak edenlerden seferberlik esnasında şehit olanlara veya meşakı seferiyeden müteessiren vefat edenlere ve sefere devam edemeyecek kadar malûl kalanlara tekmiil devirlerde tamamen bulunmuşlar gibi zam yapılır.

MADDE 2 — 22 mart 1330 ve 23 şubat 1331 ve 21 kânunuevvel 1341 tarih ve 695 numaralı ve 25 kânunuevvel 1928 tarih ve 1372 numaralı kanunlar mülgadır.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun ahkâmını icraya
Millî Müdafaa, Dahiliye ve Maliye Vekilleri me-
murdur.

MUVAKKAT MADDE — İtalya, Balkan, ve
harbî umümiye iştirak edenlerin müddeti iştirak-
leri her ne kadar olursa olsun İtalya harbi için iki,
Balkan harbi için bir, harbi umumî için beş sene
zam olunur ve 21 kânunuevvel 1341 tarihine kadar
tekaüdü icra edilerek kendisine veya vefatı vuku
bulupta ailesine maaş tahsis edilmiş olanların zam-
ları 21 kânunuevvel 1341 tarihinden itibaren ve-
rilir.

626/9/8
Bş. V. Ad. V. M. M. V. Da. V.
İsmet M. Esat M. Abdülhalik Ş. Kaya
Ha. V. Ma. V. Mf. V. Na. V.
Dr. T. Rüştü Ş. Saracoğlu Cemal Hüsnü Recep
İk. V. S. İ. M. V. V.
Şakir Recep

MADDE 4 — Bu kanunun ahkâmını icraya
Millî Müdafaa, Dahiliye ve Maliye Vekilleri memur-
dur.

MUVAKKAT MADDE — İtalya, Balkan ve
Harbi umumiye iştirak edenlerin müddeti iştirak
iki, Balkan harbi bir, harbi umumî için, beş sene
zam olunur ve 21 kânunuevvel 1341 tarihine ka-
dar tekaüdü icra edilerek kendisine veya vefatı
vuku bulupta ailesine maaş tahsis edilmiş olanların
zamları 21 kânunuevvel 1341 tarihinden itibaren
verilir.

